

VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 12 0 K 000151 09 KŽ
Banja Luka, 14.05.2009. godine

U IME REPUBLIKE SRPSKE!

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija Gorane Mikeš kao predsjednika vijeća, te Redžiba Begića i Dragomira Miljevića, kao članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Slađane Suvajčević, u krivičnom predmetu protiv optuženog D. D., zbog krivičnog djela iznude iz člana 242. stav 2. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Republike Srpske, odlučujući o žalbi okružnog tužioca u Bijeljini izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Bijeljini broj 12 0 K 000151 08 K od 15.12.2008. godine, nakon održane javne sjednice vijeća, u prisustvu optuženog i njegovog branioca, advokata S. G. iz B., a u odsutnosti uredno obavještenog republičkog tužioca u Banja Luci, dana 14.05.2009. godine, donio je

P R E S U D U

Žalba okružnog tužioca u Bijeljini odbija se kao neosnovana i potvrđuje presuda Okružnog suda u Bijeljini 12 0 K 000151 08 K od 15.12.2008. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Pobijanom presudom Okružnog suda u Bijeljini broj 12 0 K 000151 08 K od 15.12.2008. godine, optuženi D. D., na osnovu člana 290. tačka v) Zakona o krivičnom postupku (u daljem tekstu: ZKP), oslobođen je od optužbe da je počinio krivično djelo iznude iz člana 242. stav 2. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Republike Srpske (u daljem tekstu: KZ RS), te je odlučeno da troškovi krivičnog postupka padaju na teret budžetskih sredstava Okružnog tužilaštva u Bijeljini.

Blagovremeno izjavljenom žalbom ovu presudu pobija okružni tužilac u Bijeljini, a zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o troškovima krivičnog postupka, sa prijedlogom da se pobijana presuda preinači i optuženi D. D. oglasi krivim za krivično djelo koje mu se optužnicom stavlja na teret, ili da se presuda ukine i odredi održavanje pretresa.

U odgovoru na žalbu branilac optuženog, advokat S. G. iz B., predložio je da se žalba odbije, kao neosnovana i prvostepena presuda potvrdi.

Na sjednici vijeća Vrhovnog suda Republike Srpske, koja je na osnovu člana 310. stav 4. ZKP održana u odsutnosti uredno obavještenog republičkog tužioca u

Banja Luci, branilac optuženog, advokat S. G. iz B., ostao je kod razloga i prijedloga iz datog odgovora na žalbu, a što je podržao i sam optuženi.

Nakon što je u skladu sa članom 312. ZKP ispitao pobijanu presudu u dijelu u kojem se pobija žalbom, ovaj sud je odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

Neosnovano se žalbom prvostepena presuda pobija zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 303. stav 1. tačka j) ZKP, tvrdnjom da u presudi nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama. Konkretizujući ovu tvrdnju u žalbi se ističe da je pobijana presuda više obrazlagala činjenice građansko-pravnog odnosa između optuženog i oštećenog, a da su izostali razlozi zbog kojih nisu prihvaćeni dokazi tužilaštva u vezi sa objašnjenjem pristanka oštećenog da sa optuženim zaključi ugovor o kupoprodaji nekretnina. Ispitujući pobijanu presudu u vezi sa ovim žalbenim prigovorima ovaj sud nalazi da ne stoji konstatacija iz žalbe da pobijana presuda nije dala razloge u vezi sa okolnostima zaključenja kupoprodajnog ugovora koji je predmet optužnice. Iz obrazloženja pobijane presude jasno proizilazi da prvostepeni sud ne nalazi utvrđenom tvrdnju optužbe po kojoj je optuženi prijetnjama prisilio oštećenog na sklapanje ugovora o kupoprodaji nekretnina po cijeni od 16.000,00 Eura i time sebi pribavio protivpravnu imovinsku korist u iznosu od 72.734,40 KM, a za takav zaključak dati su razlozi izvedeni iz ocjene iskaza oštećenog i ostalih svjedoka optužbe, a u sklopu ocjene i svih ostalih provedenih dokaza. Ovako datim obrazloženjem prvostepeni sud je u svemu ispoštovao odredbu člana 296. stav 7. ZKP o obavezi davanja razloga iz kojih određene odlučne činjenice sud nalazi nedokazanim, te s tim u vezi obavezu ocjene vjerodostojnosti protivrječnih dokaza.

Po nalaženju ovog suda neosnovano se u žalbi ističe i da je pobijana presuda rezultat pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, a kao posljedica pogrešne ocjene iskaza oštećenog i ostalih svjedoka optužbe. Kod obrazlaganja ove tvrdnje u žalbi se izvodi činjenični zaključak po kojem da je izvedenim dokazima tužilaštvo nesporno dokazalo da je optuženi odbio da od oštećenog prihvati povrat pozajmljenog novca sa kamatama u iznosu od 16.000,00 Eura, zahtjevajući da mu vrati iznos od 27.000,00 Eura, a nakon toga da je njemu i njegovoj porodici upućivao intenzivne prijetnje, a što oštećeni psihički nije mogao izdržati te da je zbog toga i pristao na zaključenje za njega štetnog ugovora. Osim što za navedeni zaključak u žalbi nisu dati konkretni argumenti, već se ističe da taj zaključak nesporno proizilazi iz provedenih dokaza tužilaštva, ovaj sud nalazi da se ovakvim zaključivanjem u potpunosti zanemaruje značaj materijalnih dokaza, kao i dokaza koje je tokom glavnog pretresa izvela odbrana, a čija ocjena je data u obrazloženju pobijane presude i na osnovu koje analize je pobijana presuda izvela zaključak da nije dokazano da je optuženi postupao na način kako mu se optužnicom stavlja na teret i time počinio krivično djelo iznude iz člana 242. stav 2. u vezi sa stavom 1. KZ RS.

Kod ocjene žalbenih prigovora kojima se pokušava osporiti pravilnost ovakvog zaključka, treba imati u vidu da se radnja izvršenja krivičnog djela iznude sastoji u preduzimanju sile ili prijetnje kojim se neko prinuđuje na štetno raspolaganje svojom ili tuđom imovinom, a što se čini u namjeri pribavljanja protivpravne imovinske koristi. To štetno raspolaganje imovinom može se sastojati i u potpisivanju nepovoljnog ugovora, odnosno prodaji stvari učinocu po za oštećenog nepovoljnoj cijeni. Međutim, u svakom slučaju između prinude, kao radnje izvršenja i posljedice u vidu štetnog raspolaganja imovinom mora postojati uzročna veza.

U konkretnom slučaju, kao radnja izvršenja krivičnog djela koje je optuženom stavljeno na teret optužnicom, opisana je prijetnja optuženog po život oštećenog i njegove porodice, a što da je, za rezultat imalo dovođenje oštećenog u takvo stanje u kojem je štetno raspolagao svojom imovinom zaključivši sa optuženim ugovor o prodaji ugostiteljskog objekta po cijeni od 31.286,00 KM, a da je vrijednost tog objekta iznosila 104.020,40 KM, te da je optuženi na taj način sebi pribavio protivpravnu imovinsku korist u iznosu od 72.734,40 KM.

Iz utvrđenja prvostepenog suda, a koje se u pogledu ovih činjenica žalbom ne dovodi u sumnju, proizilazi da je između optuženog i oštećenog dana 16.6.2003. godine zaključen ugovor o zajmu po kojem je oštećeni od optuženog pozajmio iznos od 7.500,00 Eura, sa rokom vraćanja od tri mjeseca, tj. do 16.9.2003. godine, uz ugovorenu klauzulu da će oštećeni u nemogućnosti vraćanja pozajmice, optuženom staviti na raspolaganje i korištenje neketnine (zemljište i objekat) restoran S. č. upisane u pl. br. 40 K.O. P. Nadalje proizilazi da su dana 14.9.2005. godine optuženi i oštećeni zaključili i u Osnovnom sudu u Bijeljini ovjerali kupoprodajni ugovor po kojem oštećeni prodaje optuženom predmetni ugostiteljski objekt po cijeni od 16.000,00 Eura, a koja će se u cijelosti isplatiti na dan ovjere ugovora, uz obavezu kupca da snosi troškove provođenja ovog ugovora, kao i da je optuženi uplatio porez na promet po ovom ugovoru u iznosu od 1.544,20 KM, a na procjenjenu vrijednost nekretnina od 51.474,20 KM. Oštećeni ne spori da u vrijeme zaključenja ovog ugovora nije vratio optuženom pozajmljeni iznos novca. Konačno, iz utvrđenja prvostepenog suda proizilazi da je oštećeni krajem juna 2006. godine prijavio optuženog policiji zbog prisile u zaključivanju kupoprodajnog ugovora od 14.9.2005. godine i to tek kada je spriječio da treće lice koje je od optuženog kupilo navedene nekretnine uđe u posjed istih. Utvrđujući postojanje navedenih građansko-pravnih poslova između optuženog i oštećenog (a u vezi sa kojima su se, kako to proizilazi iz stanja spisa vodili ili još vode određeni parnični postupci) uzimajući u obzir stanje vlasništva i posjeda na navedenim nekretninama, pobijana presuda izvodi zaključak da ukoliko su i postojale, prijetnje optuženog nisu jedini i isključivi uzrok zaključenja po oštećenog eventualno štetnog ugovora, a čime se dovodi u pitanje postojanje uzročne veze između radnji optuženog i raspolaganja oštećenog, te ga zbog toga i oslobađa od optužbe. Ovakav zaključak, uz date razloge iz pobijane presude, kao pravilan nalazi i ovaj sud, a žalbene prigovore kojima se osporava njegova pravilnost ocjenjuje neosnovanim.

Iz navedenih razloga neosnovano se žalbom prvostepena presuda pobija zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja.

Ispitujući pobijanu presudu u dijelu odluke o troškovima krivičnog postupka, a u vezi sa prigovorima iz žalbe po tom osnovu, ovaj sud nalazi da pravilnost odluke po kojoj troškovi krivičnog postupka u ovom slučaju padaju na teret budžetskih sredstava, nije dovedena u pitanje time što u odluci nije precizirano koji su to troškovi i u kojim iznosima. Odredbom člana 100. stav 1. ZKP određeno je da su to svi troškovi krivičnog postupka predviđeni u članu 96. stav 2. tačka a) do đ) ZKP, kao i nužni izdaci optuženog i nužni izdaci i nagrada branioca, pa nije neophodno da kod ovakve odluke o troškovima krivičnog postupka bude precizirano o kojim se troškovima radi i u kojim iznosima. Stoga je žalba i po ovom osnovu neosnovana.

Iz svih navedenih razloga, a na osnovu člana 319. ZKP, žalbu tužioca valjalo je odbiti kao neosnovanu i prvostepenu presudu potvrditi.

Zapisničar

Slađana Suvajčević

Predsjednik vijeća

Gorana Mikeš

Za tačnost otpravka ovjerava
rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić